

PEDAGOGICAL INTERACTION IN THE IMPLEMENTATION OF CHILD LABOR IN THE EDUCATIONAL FIELD "CONSTRUCTIVE TECHNICAL AND DOMESTIC ACTIVITIES" CORE "CARE FOR YOURSELF AND YOUR HOME"

SVETLA PETKOVA

PHD AT PEDAGOGICAL FACULTY
DEPARTMENT "TECHNOLOGY STUDY AND VOCATIONAL EDUCATION"
AT KONSTANTIN PRES LAVSKY – UNIVERSITY OF SHUMEN

BULGARIA

SVETLA_1958.1958@ABV.BG

ABSTRACT: THE PROGRAM FOR EDUCATIONAL WORK IN THE NURSERY IS PROVIDED FOR CHILDREN FROM 3-7 YEARS OF AGE. IT SPECIFIES THE EDUCATIONAL AREAS, EDUCATIONAL NUCLEI IN THEM, OBJECTIVES AND EXPECTED OUTCOMES OF EDUCATION AND EDUCATIONAL COOPERATION IN THIS AGE PERIOD. IN THIS PAPER WE PRESENT SOME SPECIFIC PEDAGOGICAL AND METHODOLOGICAL AND TECHNOLOGICAL CONDITIONS IN THE CONDUCT OF MUNICIPAL ACTIVITIES THAT ENRICH THE PREPARATION OF CHILDREN FOR SCHOOL. THE AIM OF EDUCATIONAL DIRECTION "CONSTRUCTIVE TECHNICAL AND DOMESTIC ACTIVITIES" IS THE ORIENTATION OF THE CHILD IN MODERN TECHNOLOGICAL ENVIRONMENT. IT IS ACHIEVABLE THROUGH THE IMPLEMENTATION OF THE SYSTEM OF TARGETS THAT DEFINE THE SYSTEM OF COMMON PEDAGOGICAL TASKS TO MASTER THE EDUCATIONAL CONTENT OF EACH CORE.

KEYWORDS: PEDAGOGICAL INTERACTION, IMPLEMENTATION OF CHILD LABOR, EDUCATIONAL FIELD "CONSTRUCTIVE TECHNICAL AND DOMESTIC ACTIVITIES" CORE "CARE FOR YOURSELF AND YOUR HOME"

Програмата за възпитателна работа в детската градина е предвидена за деца от 3-7 годишна възраст. В нея се посочват образователните направления, образователните ядра в тях, целите и очакваните резултати от образователно-възпитателното взаимодействие в този възрастов период.

В настоящата разработка ще представим някои специфични педагогически и методико-технологични условия при провеждане на битови дейности, които обогатяват подготовката на децата за училище.

Целта на Образователно направление „Конструктивно-технически и битови дейности“ е ориентиране на детето в съвременната технологична среда. Тя е постижима чрез реализиране на системата от подцели, които определят система от общи педагогически задачи за овладяване на учебното съдържание по всяко ядро.

Битовата дейност е елемент на трудовата дейност, а като образователна единица е част от образователно направление „Конструктивно-технически и битови дейности“. Образователното съдържание обособява самостоятелно ядро „Грижи за себе си и дома“. То формира у децата от предучилищна възраст здравно-хигиенни и обслужващи знания и умения за самостоятелно извършване на достъпни социално-битови дейности. Стратегиите при постигането на продукт и резултат, посочени в Държавните образователни изисквания за предучилищно възпитание и подготовка са: в продуктивно-пресъздаващ план; в продуктивно-технологичен и в поддържането на ред и грижи за средата. За ядро „Грижи за себе си и дома“ те са:

- Съблича, облича и подрежда самостоятелно дрехите си.
- Сервира и подрежда прибори за хранене.
- Подрежда и почиства мястото си в детската градина.
- Участва в подреждането и поддържането на ред в занималнята и детската градина.

В края на предучилищния период, очакваните резултати за трудова готовност за училище са:

- усъвършенства социалния опит за лична хигиена и опазване на здравето;
- обогатява представите за основни правила за поддържане на чистота, ред и уют в заобикалящата битова среда;
- осъзнава необходимостта и ползата от извършване на самостоятелна обслужваща битова дейност: събличане, обличане, измиване, грижи за зъбите и косата, подреждане на дрехи и други лични вещи и материали, сервиране, отсервиране, почистване, украсяване; демонстрира култура на бита;
- натрупва опит за поддържане на чистота на работната среда по време на дейност;
- желае да организира, участва и предава социален опит по време на съвместна битова дейност;
- натрупва опит за подбор на средствата за създаване на уют в битовата среда. [3]

В педагогическото взаимодействие при реализиране на детския битов труд усвояването на знания и формирането на умения за грижи за себе си и дома се реализира в *задължителни регламентирани ситуации*, които са обучаващи. В тях 3-5-годишните деца усвояват конкретно образователно съдържание. *Задължителните нерегламентирани ситуации*, като основна форма на педагогическо взаимодействие в детската градина се практикуват при 5-7-годишни.

Изборът и протичането на образователните стратегии за усвояване на знания и умения свързани с извършване на самообслужваща и битова дейност зависи от някои психо-физиологични особености на децата в различните възрастови групи.

В *първа възрастова група* се дава предимство на някои от възпитателните задачи. На първо място е поставено изискването за усвояване на хигиенни умения. Същевременно 3-4-годишните деца се учат да се самообслужват, да пазят играчките и да ги прибират на определеното им място, да се държат учтиво с възрастните и другарчетата си. Децата от първа група усвояват определения минимум от знания като основа за развитие на нагледно – образното мислене. В определена система те се запознават с труда на околните – какво изработват, по какъв начин, кои са най – основните действия и операции, които се извършват, с какви материали си служат. Нагледно възприемат и ползата от труда на възрастните. Децата се насочват към познавателната задача в игрова форма. В първа група се отделя специално внимание на игрите с различни играчки. Със своя привлекателен вид образните играчки, като дидактическо пособие, се използват в *игрите*, в *задължителни регламентирани и нерегламентирани ситуации*. Чрез игрите учителят установява емоционален контакт с децата и ги насочва към общуване помежду им, развива играта като целенасочена и организирана дейност. Важна задача в тази възрастова група е да се развива сюжетно – ролевата игра, като се включват елементи на играта – драматизация и на конструктивната игра, като разновидности на творческата игрова дейност.

Във *втора възрастова група* 4-5-годишното дете укрепва физически, нарастват неговите интелектуални възможности, развива се нагледно – образното мислене. Налице е по – голяма активност. Това са предпоставки за провеждане на по –

целенасочена възпитателно – образователна работа. Трудовата дейност във втора група има свое съдържание в системата от образователни и възпитателни задачи. Усложняват се уменията - децата не само се запознават по – детайлно с труда на възрастните, но и самите те се включват в по – разнообразен труд свързан с личната хигиена и поддържане ред и чистота в залата, включително и полагане на грижи за растенията в нея. Диференцирани са задачите, съдържанието и формите на работа по отношение на обслужващия битов труд и труда в природната среда. Формите на труд – самообслужване и колективен труд се провеждат извън *задължителните регламентирани ситуации*. В тази възрастова група дидактическите игри се използват в по - голяма степен. При използването на дидактическа игра като метод на обучение в ситуациите се имат в предвид няколко изисквания:

- поставянето на игровия замисъл се мотивира съобразно с образователните задачи;
- играта се подбира с оглед етапите на учебния процес – възприемане, обобщаване, затвърдяване;
- в зависимост от звената на учебния процес се подбират игри, изискващи различни способности за решаване на задачата – нагледно действен, нагледно – образен или словесен.

В *трета възрастова група* възпитателно – образователния процес се базира на използването на системно – интегралния подход, който осигурява резултатна педагогическа дейност. При решаване на умствени, логически задачи по–резултатно се прилага словесният способ, без да се откъсва изцяло от нагледността. По–творчески се включва опитът на децата при усвояване на новото. Затова ситуативните моменти не се отрупват с много задачи, а материалът се поднася така, че да се развиват мисловните операции – анализ, синтез, сравнение, класификация, обобщение и абстрахиране. Специфичният характер на педагогическия процес в трета група определя широко място на играта. Разширява се мястото на всички видове игри като самостоятелна дейност на детето, като комплексен метод на обучение. В тази група се изменя и характеристиката на дидактичната игра като образователно и възпитателно средство. Дидактичната игра изисква специална система. Уменията за игра формирани в *задължителните регламентирани ситуации* се пренасят в самостоятелната практика на 5-6-годишните деца и те сами могат да се обединяват за обща дидактична игра. Самостоятелната практика на децата включва диференцирано участие в трудовата дейност и в творческите игри.

Р. Гайдова посочва, че в *подготвителна група*, „уменията свързани с грижите на детето за себе си, се усъвършенстват и се преобразуват в културни, волеви, естетически и нравствени норми на поведение, социален опит и култура, изразявани чрез самостоятелност, постоянство, съсредоточеност, отзивчивост, организираност, инициативност, старателност, наблюдателност в съвместни, екипни и фронтални форми на социално-битово взаимодействие” [2, 99] Осмислените трудови действия са резултат от отработването им в предходните възрастови групи под ръководството и с подкрепата на предучилищния педагог. Те, за 5-6-годишните, са индивидуална самостоятелна практика, която им осигурява адаптиране към битовата среда, лична удовлетвореност от възможността за самостоятелна трудова дейност в нея.

Според авторката върху структурирането и протичането на образователните стратегии за формиране на умения с обслужващо-битов характер в подготвителна група на детската градина влияят:

- „сравнително ниската степен на развитие на познавателните действия, както и от липсата на способности за тяхното бързо и точно възприемане, запомняне и възпроизвеждане;
- ...типичната детска дейност – играта” [2, 99]. В процеса на трудовата си дейност детето е склонно да я превръща в игра.
- ...комплексния характер на движенията и действията за изпълнение на обслужващо-битовата дейност и затрудненията, които децата изпитват при спазване на определената последователност на изпълнението им във времето.
- липсата на социален и житейски опит – неумение на 5-7-годишните деца да създават игрови ситуации за упражняване и усъвършенстване на индивидуалния трудов опит.

Общите изисквания към организирането и провеждането на педагогическото взаимодействие за формиране и усъвършенстване на трудовите умения, свързани с обслужващия–битов труд у деца от предучилищна възраст можем да обобщим по следния начин:

1. Овладяването на конкретните знания и умения, свързани с грижи за себе си и поддържане на хигиена и ред в дома да се разпределят правилно във времето.
2. Наличие на системна организация, свързана с планиране на организационните форми на педагогическо взаимодействие.
3. Развитието и усъвършенстването на трудовите умения е паралелно, системно и спираловидно във всички тематични единици от учебното съдържание в първа, втора, трета и подготвителна група на детската градина.
4. Не на последно място трябва да се отбележи значението на материалните условия, които провокират детето за участие в трудовата дейност, като превръщат битовия труд в привлекателен. [1]

В заключение ще посочим, че при правилно организирано и проведено педагогическо взаимодействие през предучилищния период у децата ще бъде изградена трудова култура, включваща знания, умения и компетенции за: самостоятелно събличане, обличане и подреждане на дрехите в шкафчето; спазване правилата за култура на хранене; разбиране важноста за безопасно ползване на техниката, включително информационните и комуникационни технологии; предлагане и участие в малки състезания, игри или дейности в детската градина; включване и извършване на дейности в полза на другите.

REFERENCES

1. **Bojkov, N., Georgieva, V., Kavdanska, M., 1988:** Teoriya I metodika na trudovata I konstruktivno-tehnicheskata deynost v detskata gradina, Blagoevgrad, 1988
2. **Gaydova, R., 2012:** Obrazovatelni strategii po konstruktivno-tehnicheski I bitovi deynosti za preduchilishtnata vuzrast, Slovo, 2012 s. 98-107
3. Naredba №4 ot 2000 za preduchilishtno vuzpitatie i podgotovka, DV, br. 80, 2000; Naredba za izmenenie i dopulnenie na Naredba 04, DV, br.70, 2005.
4. Programa za vuzpitatelnata rabota v detskata gradina, narodna prosveta, S., 1984
5. Programa za podgotvitelna grupa/klas na detskata gradina. – AZ-Buki, br.20, 2003